

I de øvrige faktaarkene brukes begrepene «opptaksområde» og «justering for kjønn og alder». Her presenteres hva som menes med disse begrepene.

Opptaksområder

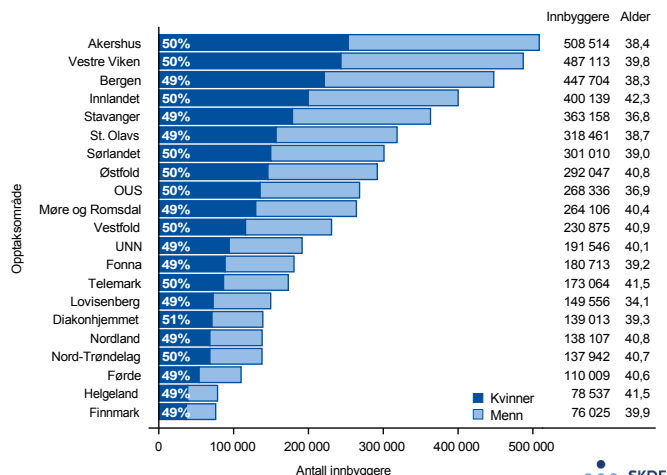
De regionale helseforetakene har et sørge-for-ansvar for at befolkningen i deres opptaksområde tilbys forsvarlig spesialisthelsetjeneste. I praksis er det de enkelte helseforetak og private aktører med avtale med et regionalt helseforetak som tilbyr og utfører helsetjenestene. Hvert helseforetak har et opptaksområde som inkluderer bestemte kommuner og bydeler. Ulike fagfelt kan ha ulike opptaksområder, og enkelte tjenester er funksjonsfordelt mellom ulike helseforetak og/eller private aktører. I dagkirurgiatlasene er det opptaksområdene for spesialisthelsetjenester for medisinsk øyeblikkelig hjelp som brukes.

I 2015–2017 bodde det i snitt omtrent 5,26 millioner mennesker i Norge. Blant disse var det 49,6 % kvinner, og gjennomsnittsalderen var 39,4 år. Størrelsen på helseforetakenes opptaksområder varierte betydelig som vist i figuren. Det var også variasjon mellom opptaksområdene i andel kvinner og i befolkningens gjennomsnittsalder.

Tabellen nedenfor viser hvilke helseforetak eller sykehus det er definert opptaksområder for og kortnavnene på disse som brukes i faktaarkene og rapporten.

Opptaksområde for	Kortnavn
Helse Nord RHF	
Finnmarkssykehuset HF	Finnmark
Universitetssykehuset i Nord-Norge HF	UNN
Nordlandssykehuset HF	Nordland
Helgelandssykehuset HF	Helgeland
Helse Midt-Norge RHF	
Helse Nord-Trøndelag HF	Nord-Trøndelag
St. Olavs hospital HF	St. Olavs
Helse Møre og Romsdal HF	Møre og Romsdal
Helse Vest RHF	
Helse Førde HF	Førde
Helse Bergen HF	Bergen
Helse Fonna HF	Fonna
Helse Stavanger HF	Stavanger
Helse Sør-Øst	
Sykehuset Østfold HF	Østfold
Akershus universitetssykehus HF	Akershus
Oslo universitetssykehus HF	OUS
Lovisenberg diakonale sykehus	Lovisenberg
Diakonhjemmet sykehus	Diakonhjemmet
Sykehuset Innlandet HF	Innlandet
Vestre Viken HF	Vestre Viken
Sykehuset i Vestfold HF	Vestfold
Sykehuset Telemark HF	Telemark
Sørlandet sykehus HF	Sørlandet

For en komplett liste over hvilke kommuner og bydeler som tilhører de ulike opptaksområdene se vedlegg i rapporten. Med noen unntak er opptaksområdene definert på samme måte som i de årlige rapportene til SAMDATA.

Kilde: SSB

Kjønnfordeling, gjennomsnittsalder og antall innbyggere i helseforetakenes opptaksområder. Gjennomsnitt for årene 2015–2017.

Justering for kjønn og alder

For å kunne sammenligne antall hendelser i ulike opptaksområder er faktisk antall hendelser kjønns- og aldersstandardisert. Standardiseringen er gjort ved direkte metode med landets befolkning i 2016 som referansepopulasjon. Aldersgruppene er definert slik at det er om lag like mange hendelser i hver aldersgruppe. Følgelig vil kjønns- og aldersgruppeinndelingen variere mellom ulike utvalg. Analysene viser antall hendelser pr. 100 000 innbyggere som opptaksområdene ville ha hatt dersom befolkningssammensetningen hadde vært lik i hele Norge, gitt den faktiske fordelingen av hendelser i hver kjønns- og aldersgruppe i opptaksområdene.

Standardisert antall hendelser pr. 100 000 innbyggere i opptaksområde j beregnes som:

$$r_j = 100\,000 \times \sum_{i=1}^K \frac{n_{ij}}{N_{ij}} \times a_i$$

hvor n_{ij} er faktisk antall hendelser i opptaksområde j og kjønns- og aldersgruppe i , N_{ij} er antall innbyggere i opptaksområde j og kjønns- og aldersgruppe i , a_i er den nasjonale innbyggerandelen kjønns- og aldersgruppe i utgjør av Norges befolkning i 2016 og K er antall kjønns- og aldersgrupper.

I noen analyser presenteres kjønns- og aldersstandardiserte andeler. Da brukes kjønns- og aldersstandardisert antall pr. 100 000 innbyggere både i telleren og nevneren.